

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1364/2006/EY kumoamisesta”

(2012/C 277/13)

ALUEIDEN KOMITEA

- toteaa, että suur- ja maksimijännitesähkön kohdalla haasteena on siirtää uusiutuva sähkö avomereltä ja rannikolta edullisesti ja tehokkaasti niille alueille, joilla energiantarve on suurin, ja että pien- ja keskijännitesähkön osalta on luotava tarvittava infrastruktuuri lukuisille uusille hajautetuille sähkön-tuottajille.
- korostaa, että komission tulee välittää jäsenvaltioille, talouselämälle, pankkisektorille sekä kumppaneille kaikkialla maailmassa selkeä poliittinen viesti siitä, että uusiutuvien energialähteiden osuuden lisääminen tulevaisuuden energiavalikoimassa on tie, jolta ei voida poiketa, ja se on kannattava valinta yksityisiä investointeja ajatellen.
- korostaa, että Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi on tuettava nykyistä voimakkaammin älykkäiden verkkojen kehittämistä paikallis- ja aluetasolla, kuten AK:n aiemmissa lausunnoissa (CdR 160/2008 fin, CdR 8/2009 fin, CdR 244/2010 fin, CdR 312/2010 fin, CdR 7/2011 fin ja CdR 104/2011 fin) jo vaaditaan. On alettava soveltaa tuotannon ja kysynnän mukaan määräytyviä kuluttajahintoja tietokoneavusteisen kuormituksenhallinnan yhteydessä, jotta voidaan kannustaa säästeliääseen energiankulutukseen ja sovittaa hajautettu energiantuotanto paremmin yhteen hajautetun energiankulutuksen kanssa.
- kehottaa harkitsemaan, olisiko sittenkin parempi turvautua lempeämpään keinoon ja laatia yleisluonteisemmat suuntaviivat kansallisten päätöstentekijöiden toiminnan ohjaamiseksi. Näin komissio jättäisi jäsenvaltioille mahdollisimman laajan päätösvallan jo olemassa olevien rakenteiden konkreettisen yhdistämisen suhteen. Tämä koskee jäsenvaltioiden mahdollisia liittovaltiotakenteen mukaisia maankäyttöviranomaisia, suunnitteluviranomaisia ja lupaviranomaisia samoin kuin jo olemassa olevia kolmannen sisämarkkinapakettin mukaisia alueellisia ryhmiä. Periaatteena olisi oltava, että turvaututaan ensisijaisesti jo menestyksekkäästi toimivien instituutioiden käyttöön uusien rakenteiden luomisen sijaan.

Esittelijä	Heinz LEHMANN (DE, PPE), Saksin maapäivien jäsen
Viiteasiakirja	Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1364/2006/EY kumoamisesta COM(2011) 658 final – 2011/0300 COD

1 POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. on tyytyväinen siihen, että ehdotetulla asetuksella pyritään energian sisämarkkinoiden täydelliseen yhdentymiseen. Yhdentymisen avulla on tarkoitus varmistaa, ettei yksikään jäsenvaltio ole eristyksissä Euroopan verkoista ja että energian toimitusvarmuus ja solidaarisuus jäsenvaltioiden kesken on taattu ja kestävä kehityksen ja ympäristönsuojelun periaatteita noudatetaan. Tämä on tärkeä edellytys sille, että voidaan vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosenttia, parantaa energiatehokkuutta 20 prosenttia ja nostaa uusiutuvien energialähteiden osuus 20 prosenttiin energian loppukäytöstä vuoteen 2020 mennessä.

2. korostaa aloitteen olevan ratkaisevan tärkeä, sillä sen tavoitteena on varmistaa energiaturvallisuus hyödyntämällä tätä tavoitetta edistäviä kaikenlaisia teknisiä ratkaisuja ja erityisesti siirto- ja jakelujärjestelmien kehittämistä, nykyisiä ja mahdollisia kaikenlaisia uusiutuvia energialähteitä sekä käytettävissä olevia tukitoimia.

3. odottaa, että ehdotettu aloite edistää älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua ja tuo koko Euroopan unionille ratkaisevia kilpailukykyyn ja taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen liittyviä hyötyjä.

4. on tyytyväinen siihen, että infrastruktuuritavoitteiden saavuttamisen vauhdittamiseksi aloitteessa määritellään vuoteen 2020 ja siitä eteenpäin ulottuvaksi ajanjaksoksi muutamia ensisijaisia Euroopan laajuisia energiakäytäviä ja -alueita, jotka kattavat sähkö- ja kaasuverkot sekä öljyn, maakaasun, hiilidioksidin ja biometaanin (biokaasuntuotannossa puhdistetun biokaasun) siirtoinfrastruktuurin ja joiden yhteydessä EU:n toiminnalle on vahvimmat perusteet. Yhteistä etua koskevien hankkeiden nopeuttamista edistetään pitkäjänteisesti sujuvoittamalla ja lyhentämällä lupamenettelyjä, tarjoamalla yleisölle osallistumismahdollisuuksia jo varhaisessa vaiheessa ja lisäämällä näin hankkeiden hyväksyntää, helpottamalla hankkeiden sääntelykohtelua, jakamalla kustannukset oikeudenmukaisesti saavutettujen hyötyjen perusteella ja varmistamalla, että tuotot vastaavat riskejä, sekä osoittamalla hankkeisiin riittävästi markkinaehtoista ja suoraa EU:n rahoitustukea.

5. huomauttaa, että Euroopan yhteisen energiaverkon on täytettävä hyvin korkeat turvallisuusvaatimukset. Erityisesti on huolehdittava siitä, etteivät verkko- tai fyysiset hyökkäykset voi missään tapauksessa vaarantaa Euroopan energiahuoltoa eivätkä heikentää jäsenvaltioiden taloudellista suorituskykyä.

A Lähtötilanne

6. toteaa, että jokaisella EU:n jäsenvaltiolla on tällä hetkellä oma energialähteiden valikoimansa, joka määräytyy maantieteellisten, geologisten, teknisten ja energiapoliittisten olosuhteiden ja maakohtaisen tarpeen mukaan. Energialähteiden valikoima muodostuu peruskuormasta, jota on tähän asti syötetty lähinnä fossiilisista ja ydinvoimalähteistä sekä muutamista uusiutuvista energialähteistä (vesivoima, kiinteä biomassa), sekä vaihtelevasta kuormasta, joka koostuu tietyistä joustavista fossiilisista lähteistä ja tietyiltä osin uusiutuvista energialähteistä, jotka ovat riippuvaisia sääolosuhteista ja joiden osuus nykyään vielä vaihtelee. Sovittujen ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää ennen kaikkea, että energiatehokkuutta parannetaan, lämpöenergian ja polttoainoiden (joita ei oteta huomioon primaarienergian taseissa) käyttöä vähennetään sekä uusiutuvien energiamuotojen osuutta energian kokonaistuotannosta kasvatetaan. Tästä aiheutuvia luonnollisia vaihteluita on tasapainotettava erilaisin toimin, esimerkiksi nykyaikaistamalla olemassa olevia voimalaitoksia, rakentamalla uusia huippujoustavia, sähkön ja lämmön tuotannon yhdistäviä kaasuvoimaloita, lisäämällä pumppuvoimalakapasiteettia tai muita varastointiteknologioita sekä parantamalla ja laajentamalla käytössä olevia siirto- ja jakelujärjestelmiä. Modernisointi on tarpeen verkkorakenteen kaikilla tasoilla. Pien- ja keskijännitesähkön osalta on luotava infrastruktuuriin liittyvät edellytykset lukuille uusille hajautetuille sähköntuottajille, kun taas suur- ja maksimijännitesähkön kohdalla haasteena on siirtää uusiutuva sähkö avomereltä ja rannikolta edullisesti ja tehokkaasti niille alueille, joilla energiantarve on suurin.

7. katsoo, että jäsenvaltioiden energiaturvallisuuden varmistamiseksi tulee toteuttaa ratkaisuja, jotka perustuvat uudenaikaisamiseen, olemassa olevien tavanomaisten ja vaihtoehtoisten kaupallisten lähteiden edelleenhyödyntämiseen tai laajentamiseen, koska ne varmistavat merkittävällä tavalla sähköisten energiajärjestelmien vakaan toiminnan esimerkiksi paikallis- ja valtiotasolla.

8. toteaa, että tässä yhteydessä on pohdittava erityisesti entistä tehokkaampien siirto- ja varastointiteknologioiden testaamista, tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä sekä kunnallisten ja alueellisten energiasuunnitelmien kehittämisen tukemista.

9. toteaa, että myös maakaasulla voi tulevina vuosikymmeninä olla Euroopassa tärkeä rooli sähköntuotannon vaihteluiden tasaamisessa. Tämän vuoksi on monipuolistettava kaasun tuontia, kehitettävä sen tuotantoa EU:n jäsenvaltioissa tavanomaisista ja epätavallisista lähteistä sekä biokaasuntuotannosta saadun biometaanin (puhdistetun biokaasun) tuotantoa, täydennettävä

kaasuverkkoja siirtoputkistoilla ja lisättävä varastointikapasiteettia. Uusien kaasuvoimaloiden käyttö säätövoiman tuottamiseen edellyttää asiaankuuluvan kaasuputki-infrastruktuurin parantamista jäsenvaltioissa, joissa maakaasu on merkittävä energialähde.

10. myöntää, ettei Euroopan energialähteiden valikoimassa voida lähitulevaisuudessakaan luopua kokonaan fossiilisista polttoaineista, vaikka niiden osuutta vähennetään jatkuvasti. CCS-tekniikan avulla voidaan edistää hiilidioksidipäästöjen vähentämistä tänä aikana edellyttäen, että sitä voidaan kehittää teknisesti toteutettavissa olevaksi järjestelmäksi, jota voidaan käyttää kohtuullisin kustannuksin ja turvallisesti. Käytännön testaus vaatii kuitenkin vielä tutkimus- ja kehitystyötä erityisesti teknisiä ja taloudellisia näkökohtia ja niihin liittyviä ympäristövaikutuksia ajatellen. Myös rajat ylittävän hiilidioksidinsiirtoverkon kehittäminen edellyttää kuitenkin, että infrastruktuurin suunnittelu ja kehittäminen Euroopan tasolla aloitetaan heti.

B Toissijaisuusperiaate

11. korostaa, että EU on sopinut kunnianhimoisista ilmastotavoitteista, joiden toteutus vaatii paljon ponnisteluja kaikilta jäsenvaltioilta. Näihin ponnisteluihin kuuluu myös mahdollisimman älykkään energainfrastruktuurin rakentaminen. Sen lisäksi, että olemassa oleviin verkkoihin on liitettävä lukuisia uusiutuvien energialähteisiin perustuvan sähköenergian pien- ja mikro-tuottajia ja että on kehitettävä älykkäitä jakeluverkkoja, joiden avulla kysyntää ja tarjontaa voidaan hallita hajautetusti, lisäämällä ja helpottamalla yhteenliitettävyyttä energiavaroja omaaviin maihin sähköntuotannon lisäämiseksi uusiutuvista energialähteistä, myös kansalliset infrastruktuurit on liitettävä toisiinsa tehokkaalla ja ennen kaikkea joustavalla tavalla. Tähän ajatukseen komissio on tarttunut jo vuosia sitten Euroopan laajuinen energiaverkosto -hankkeen (TEN-E) yhteydessä.

12. tiedostaa, että jäsenvaltiot ovat samanaikaisesti kehittäneet kansallisia suunnitelmia uusiutuvien lähteisiin perustuvan energiantuotannon osuuden kasvattamiseksi ja säättäneet asiaa koskevia lakeja. Lisäksi joukko kansainvälisiä laitoksia ja ryhmiä on EU:n kolmannen energia-alan lainsäädäntöpakettin voimaantulosta lähtien tehnyt menestyksekkästä yhteistyötä.

13. toteaa, että näistä tällä välin kehittyneistä rakenteista huolimatta konkreettisissa rajatylittävissä hankkeissa on ongelmia, jotka johtuvat kansallisten infrastruktuurien ominaisuuksista, erityisesti energiapolitiittisista painopisteistä tai erilaisista vastuualoista. Tällainen yhteensopimattomuus aiheuttaa ajanhukkaa esimerkiksi TEN-E-hankkeiden suunnittelussa, rahoituksessa ja rakentamisessa.

14. toteaa komission pyrkivän ehdotetulla asetuksella siihen, että tällaiset yhteensopimattomuudet havaitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja korjataan mahdollisimman pikaisesti ehdotuksen mukaisen välitysmenettelyn avulla. Asetuksen tarkoituksena on nopeuttaa muutamia rajatylittäviä avainhankkeita ja

sellaisia kansallisia hankkeita, joilla on merkittäviä rajatylittäviä vaikutuksia ja joita voidaan pitää Euroopan tulevan suuritehoisen siirtoverkon osina.

15. tiedostaa, että huomattavasti laajempi tehtävä, joka koskee kansallisten verkkojen kehittämistä tulevaisuuden energiahuoltoon soveltuviksi, on edelleen jäsenvaltioiden käsissä ja että asetus vaikuttaa siihen ainoastaan välillisesti. Tämä menettelytapa on Euroopan unionin toiminnassa tehdyn sopimuksen (SEUT) 170–172 artiklan mukainen. Vaikka asia koskettaa toissijaisuusperiaatetta, menettely ei ole sen vastainen, koska asianomaisten rajatylittävästi vaikuttavien hankkeiden määrä on rajoitettu.

16. korostaa, että rajatylittäviä energiaverkkoja koskevan eurooppalaisen yleissuunnitelman kehittämisen ohella hyötynä on komission selkeä poliittinen viesti jäsenvaltioille, talouselämälle, pankkisektorille sekä kumppaneille kaikkialla maailmassa. Viestin mukaan valitulta tieltä (uusiutuvien energialähteiden osuuden lisääminen tulevaisuuden energiavalikoimassa) ei voida poiketa, ja se on kannattava valinta erityisesti myös yksityisiä investointeja ajatellen.

17. toteaa, että komissio esittää oikeudelliseksi välineeksi asetusta, jota sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa sellaisenaan ja joka on kaikilta osiltaan velvoittava. AK pitää valittua välinettä periaatteessa suhteellisuusperiaatteen mukaisena, kun ajatellaan lupamenettelyiden toivottua nopeuttamista.

18. huomauttaa kuitenkin, että infrastruktuurihankkeiden lupamenettelyiden sujuvoittamisella saatetaan puuttua tuntuvasti jäsenvaltioiden suunnitteluoikeuksiin sekä asianomaisten tahojen ja yleisön osallistumisoikeuksiin. Liittovaltiojärjestelmissä osavaltioille perustuslaissa taattu toimivalta suunnittelu- ja lupamenettelyiden toteuttamisessa ja muotoilussa on otettava huomioon myös yhteistä etua koskevien hankkeiden kohdalla. Komitea katsoo, ettei ehdotetun asetuksen III luvussa esitettyjä yksityiskohtaisia säännöksiä voida enää pitää SEUTin 171 artiklan mukaisina "suuntaviivoina" tai "pääperiaatteina" Euroopan laajuisen verkkojen alalla eikä näin ollen kansallisten hallintomenettelyiden todella tarpeellisenä yhdenmukaistamisena vähimmäistasolla.

19. kehottaa tässä yhteydessä harkitsemaan, olisiko sittenkin parempi turvautua lempeämpään keinoon ja laatia yleisluonteisemmat suuntaviivat kansallisten päätöntekijöiden toiminnan ohjaamiseksi. Näin komissio jättäisi jäsenvaltioille mahdollisimman laajan päätösvalan jo olemassa olevien rakenteiden konkreettisen yhdistämisen suhteen helpottamalla ja priorisoimalla näin verkkojen yhteenliittämistä, silloin kun valtiolla on resursseja lisätä sähköntuotantoa uusiutuvista energialähteistä. Tämä koskee jäsenvaltioiden mahdollisia liittovaltiotarkenteen mukaisia maankäyttöviranomaisia, suunnitteluviranomaisia ja lupaviranomaisia samoin kuin jo olemassa olevia kolmannen sisämarkkinapakettin mukaisia alueellisia ryhmiä. Periaatteena olisi oltava, että turvaututaan ensisijaisesti jo menestyksekkäästi toimivien instituutioiden käyttöön uusien rakenteiden luomisen sijaan.

20. suhtautuu kriittisesti hallintomenettelylle asetettavaan ehdottomaan aikarajaan. Nimenomaan yhteistä etua koskevien hankkeiden kohdalla laatu on asetettava nopeuden edelle. Toimitusvarmuuden ohella yhteistä etua koskevien hankkeiden laatu vaikuttaa niin ikään merkittävästi loppukäyttäjien maksamiin hintoihin. Sijoittajien etujen lisäksi myös paikallisille pk-yrityksille ja kansalaisille koituvat kustannukset ovat tärkeä elinkeinoalueen vetovoimaan vaikuttava tekijä.

21. kehottaa soveltamaan yhteistä etua koskevien hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen liittyvien ongelmien käsittelyssä alhaalta ylöspäin suuntautuvaa eli toissijaisuusperiaatteen mukaista toimintamallia ja tutkimaan kaikki vaihtoehdot perusteellisesti. Eurooppalaisen hankekoordinaattorin tulisi ryhtyä toimiin vain, jos paikalliset, alueelliset, kansalliset tai monikansalliset viranomaiset eivät pysty sopimaan asiasta hyvissä ajoin. Aiemmin on jo ollut tapauksia, joissa eurooppalaisen välittäjän käyttäminen on ollut hyödyllistä. Vaikeiden yksittäistapausten ratkaisemisessa avustavan eurooppalaisen koordinaattorin olemassaolo ei sinänsä vaikuta toissijaisuusperiaatteen vastaiselta, mutta koordinaattorin nimittämisen tai hänen toimeksiantonsa mahdollisen jatkamisen tulisi perustua neuvoston ja Euroopan parlamentin yhteiseen päätökseen.

22. suhtautuu myönteisesti kansallisten lupaviranomaisten perustamiseen keskitettyjen palvelupisteiden muodossa. Se, sovelletaanko lupaprosessissa kokonaisvaltaista vai koordinoitua järjestelmää, tulisi jättää kunkin jäsenvaltion päätettäväksi.

23. kannattaa ehdotettua säännöstä kustannusten jakamisesta rajojen yli Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) avustuksella. Sama pätee myös kansallisten sääntelyviranomaisten veloitteeseen asettaa yhteistä etua koskeville hankkeille taloudellisia investointikannusteita. Kyseisten kannusteiden tulisi vastata riskejä.

24. pitää välttämättömänä, että yhteistä etua koskevien hankkeiden luetteloa tarkistetaan säännöllisesti ja että sitä mukautetaan muuttuvien vaatimusten edellyttämällä tavalla.

C Hyväksyntä

25. huomauttaa painokkaasti, että teknisten edellytysten luominen kunnianhimoisten energia- ja ilmastotavoitteidemme saavuttamiselle voi onnistua vain yhdessä kansalaisten kanssa eikä koskaan heidän tahtonsa vastaisesti. Tästä syystä kansalaisten, kuntien ja kunnallisviranomaisten riittävän aikaista tiedonsaantia, mukaan ottamista ja osallistumista on pidettävä erittäin tervetulleena.

26. korostaa, että suunnan muutos kohti niukasti hiilidioksidia aiheuttavaa sähköntuotantoa edellyttää verkkorakenteiden uudelleenjärjestelyä. Uusien pienten sähköntuottajien liittäminen pien- ja keskijänniteverkkoihin ja niiden älykäs hallinnointi voidaan kyllä toteuttaa pitkälti ilman maisemakuvan muutoksia, mutta uusien eurooppalaisten maksimijännitteen valtaväylien

luominen tarkoittaa väistämättä uusien sähkölinjojen rakentamista. Tällöin olisi asetettava etusijaan linjat, joiden ansiosta voidaan lisätä sellaisten valtioiden verkkojen yhteenliittämistä, jotka voivat lisätä uusiutuvista energialähteistä peräisin olevaa sähköntuotantoaan. Koska näiden järjestelmien rakennuskustannukset lankeavat viime kädessä sähkönkuluttajien maksettavaksi, on tärkeää, että järjestelmät toteutetaan teknisesti mahdollisimman älykkäällä ja tehokkaalla tavalla. Tämä tarkoittaa myös maisemahaittojen minimointia. Tämä yhteys on selitettävä kansalaisille mahdollisimman hyvissä ajoin ja selkeästi.

27. kehottaa jäsenvaltioiden hallituksia luomaan kannusteita, joilla kansalaisille, kunnille ja kunnallisviranomaisille aiheutuvat muut haitat voidaan kompensoida oikeudenmukaisella tavalla. Sellaisten kuntien kokemukset, joissa on toteutettu tämän koko luokan uudisrakennushankkeita, ovat osoittaneet, että avoimuus ja hankkeen vastuutahon yhteyshenkilön jatkuva läsnäolo paikan päällä ovat tärkeitä edellytyksiä sille, että suunnittelu- ja rakentamisaikataulu pitää.

28. korostaa, että laadittava käsikirja on hyödyllinen apuväline tiedon jakamiseksi kansalaisille infrastruktuurin ja älykkäiden verkkojen kehittämisen eduista toimitusvarmuuden, kasvihuonekaasujen vähentämisen ja energiatehokkuuden osalta. Annettavissa tiedoissa ei myöskään saa peitellä huonoja puolia. Avoin ja kattava tiedotus on ainoa keino saada kansalaiset ymmärtämään haasteiden laajuus ja hyväksymään helpommin mahdolliset haittavaikutukset. Tiedotuksen on oltava tilanelähtöistä, ja asianomaisten kansalaisten on saatava hyödyllisiä tietoja.

29. vaatii, että hankkeiden toteuttamisesta erityisesti kärsineille kansalaisille, kunnille ja kunnallisviranomaisille annettavien aineellisten korvausten lisäksi on julkaistava selonteko toteutetuista varotoimenpiteistä sekä arvio hankkeen yhteiskunnallis-taloudellisista ja ekologisista seurauksista. Omaaloitteinen avoimuus ja oikeudenmukainen korvausjärjestelmä ovat välttämättömiä edellytyksiä tulevaisuuden energiaverkon nopeutetun laajentamisen hyväksynnälle.

D Rahoitus

30. toteaa, että tähänastiset TEN-E-rahoitusvälineet eivät komission mielestä ole osoittautuneet riittävän toimiviksi. Ne onkin määrä korvata Verkojen Eurooppa -välineellä. Infrastruktuuriasetuksessa mainituista monivuotisiin rahoituspuiteisiin kuuluvista 50 miljardin euron määrärahoista energia-alan osuus on seitsemän vuoden aikana 9,1 miljardia euroa. Osa näistä varoista voidaan ohjata tutkimuksiin sekä sähkö-, kaasun- ja hiilidioksidihankkeiden rahoitusvälineisiin, ja lisäksi voidaan myöntää avustuksia sähkö- ja kaasuhankkeisiin, jotka edistävät toimitusvarmuutta, solidaarisuutta ja innovointia, jotka eivät liiketoimintasuunnitelman mukaan ole kaupallisesti kannattavia ja joista on tehty rajatylittävää kustannusten jakamista koskeva päätös. Avustuksia voidaan myöntää myös sellaisia älykkäitä verkkoja ja mittaajajärjestelmiä sekä hiilidioksidihankkeita varten, joita ei voida osoittaa kaupallisesti kannattaviksi.

31. pitää myönteisenä, että Verkkojen Eurooppa -välineessä korostetaan energia-alan kannalta tärkeitä, mutta kaupallisesti vähemmän houkuttelevien infrastruktuurihankkeita. Tällaisten hankkeiden onnistunut toteuttaminen edistäisi huomattavasti EU:n sisämarkkinoiden valmiiksi saattamista sekä toimitusvarmuutta.

32. pitää Euroopan komission taholta täysin vääränlaisena energiapolitiittisena signaalina sitä, että useimmat Verkkojen Eurooppa -välineen yhteydessä yksilöidyistä 12 ensisijaisesta infrastruktuurihankkeesta liittyvät kaasu- ja öljyputkiin, jotka edellyttävät investointeja, joiden kuoletusaika on pitkä. Toistaiseksi ei nimittäin ole esitetty vakuuttavia perusteluja sille, miten fossiilisia energialähteitä suosiva priorisointi on sovittavissa yhteen EU:n vuodeksi 2020 asettamien tavoitteiden sekä niiden vielä pidemmälle menevien ilmaston suojeleutavoitteiden kanssa, jotka on määrä saavuttaa vuoteen 2030 ja 2050 mennessä.

33. korostaa, että Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi on paitsi nopeutettava suurten siirtoverkkojen laajentamista, kuten AK:n aiemmissa lausunnoissa (CdR 160/2008 fin, CdR 8/2009 fin, CdR 244/2010 fin, CdR 312/2010 fin, CdR 7/2011 fin ja CdR 104/2011 fin) jo vaaditaan, myös tuettava nykyistä voimakkaammin älykkäiden verkkojen kehittämistä paikallis- ja aluetasolla. On alettava soveltaa tuotannon ja kysynnän mukaan määräytyviä kuluttajahintoja tietokoneavusteisen kuormituksen hallinnan yhteydessä, jotta voidaan kannustaa säästeliääseen energiankulutukseen ja sovittaa hajautettu energiantuotanto paremmin yhteen hajautetun energiankulutuksen kanssa. Energiaverot ovat yksi mahdollinen väline, jonka avulla jäsenvaltiot voivat edistää ilmastonmuutoksen torjuntaa energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehityksen uudistamisesta annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY mukaisin edellytyksin. AK katsoo kuitenkin, ettei mahdollisuutta verojen eriyttämiseen pidä rajata koskemaan vain alueita, vaan se tulee ulottaa myös paikallisviranomaisiin, jotka on niin ikään tunnustettu täysivaltaisiksi toimijoiksi kestävän kehityksen edistämiseksi EU:ssa. Näiden viranomaisten olisi siis voitava asettaa yleisiä energiankulutukseen kohdistuvia veroja erilaisin verokannoin kuin vastaavilla kansallisilla tasoilla. Tämä koskee etenkin niitä jäsenvaltioita, joissa paikallisviranomaiset osallistuvat älykkäiden verkkojen kehittämiseen toimitusvarmuuden lisäämiseksi, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi. Edellytyksenä on, että kilpailevia energialähteitä kohdellaan edelleen yhdenvertaisesti ja etteivät verotustasojen erot haittaa sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa eivätkä energiatuotteiden liikkumista jäsenvaltioiden välillä.

34. on uusiutuvien energiamuotojen markkinoiden välttämättömyyden yhä vahvistamista silmällä pitäen erittäin huolissaan siitä, että pumppuvoimalat (tai muut teknologiat) on suljettu Verkkojen Eurooppa -välineestä myönnettävän rahoituksen ulkopuolelle. Tällaisilla voimaloilla on keskeinen merkitys tuuli- ja aurinkoenergiatuotannon vaihteluiden tasaamisessa, sillä ne mahdollistavat uusiutuvasta lähteestä tuotetun energian varastoinnin.

35. pahoittelee, ettei komissio ole vielä määritellyt yksityiskohtaisesti vuodesta 2014 alkaen käytettävissä olevia uusia rahoitusvälineitä. Välineitä valittaessa on kiinnitettävä huomiota niistä saatavaan lisähyötyyn. Niillä tulisi täydentää tähän asti

yleisiä avustuksia ja luoda rautatie-, energia- ja televiestintäverkko-sektoreille johdonmukaiset ja yhtenäiset rahoituspuitteet, joissa hyödynnetään riskinjakorahoitusvälineen (*Risk Sharing Finance Facility*, RSFF), lainavakuusvälineen (*Loan Guarantee Instrument*) ja Marguerite-rahaston toiminnasta saatuja kokemuksia.

36. panee merkille, että rahoituksessa on tarkoitus hyödyntää sekä omaan pääomaan ja riskipääomaan perustuvia että vieraaseen pääomaan perustuvia välineitä. Näihin kuuluvat myös taakuut välittäjille, jotka tarjoavat rahoitusta rahoitusvaikeuksien kanssa kamppaileville toimijoille, sekä riskin jakaminen rahoituslaitosten kanssa rahoitusvolyymin lisäämiseksi. Tämä kattaa myös hankejoukkovelkakirjat (*project bonds*).

37. yhtyy vaikutustenarvioinnin osalta komission näkemykseen, että ehdotetut rahoitusvälineet eivät aiheuta rahoitusmarkkinoiden vääristymistä, koska ne ovat taloudellisesti käyttökelpoisia, mutta eivät yksittäistapauksissa saa riittävästi rahoitusta markkinoilta.

38. toteaa, että tämä on tiettyssä mielessä ristiriidassa asetuksen 15 artiklan kanssa, jonka mukaan rahoitusongelmat eivät ole kriteeri rahoitusvälineiden tuelle.

39. pitää lähtökohtaisesti myönteisenä, että Verkkojen Eurooppa -välineen käytettävissä olevista määrärahoista on ohjelmakauden aikana tarkoitus käyttää jopa 20 prosenttia riskinjakoon ja omaa pääomaa hyödyntäviin välineisiin. Huolellisesti toteutettuna tämä laajentaa rahoitusmahdollisuuksia ja – toisin kuin avustusten kohdalla – lisää samalla yritysten omaa vastuuta. On kuitenkin varmistettava, että sekä hankekohtaisessa kustannus-hyötyanalyysissä että yhteistä etua koskevien hankkeiden kaupallisen kannattavuuden arvioinnissa sovelletaan tiukkoja kriteereitä.

40. pitää arveluttavana, soveltuvatko ehdotetut rahoitusvälineet energiaverkkojen kehityshankkeisiin.

41. painottaa tarvetta mukauttaa Verkkojen Eurooppa -välineen tukikelpoisuusperusteita, jotta varmistetaan syrjäisimpien alueiden mahdollisuus saada rahoitusta hankkeisiin, joissa tähdätään kyseisten alueiden energiaomavaraisuuden lisäämiseen.

E Hankejoukkovelkakirjat

42. toteaa, että vuosina 2012–2013 on määrä toteuttaa Euroopan investointipankin johdolla hankejoukkovelkakirja-aloitetta koskeva kokeiluvaihe. Siihen voidaan ottaa mukaan hankkeita, joiden suunnittelu on TEN-E-suuntaviivojen puitteissa edennyt jo pitkälle. Komissio lähtee vaikutustenarvioinnissaan siitä, että koevaiheeseen voidaan hyväksyä vain yksi ainoa energiahanke.

43. yhtyy Euroopan energia-alan sääntelyviranomaisten neuvoston (CEER) näkemykseen, ettei hankejoukkovelkakirjoja voida käyttää vapaasti nykyisten verkkojen investointeihin, koska rajanveto on ongelmallinen. Offshore-liitäntöjä ja rajatylittäviä yhdyslinjoja varten ne voivat olla järkevä väline.

44. huomauttaa, ettei tämäntapainen hankerahoitus ole vielä yleistynyt verkonhaltijoiden keskuudessa. Niinpä saattaa kestää jonkin aikaa, ennen kuin sijoittajat hyväksyvät tämän uuden omaisuusluokan. Komission ja Euroopan investointipankin tulisi lisätä mahdollisten sijoittajien luottamusta valitsemalla sellaisia hankkeita, joista on tehty luotettavat laskelmat. Tavoitteena on oltava investointiluokan luokituksen saaminen, jotta joukkovelkakirjat kiinnostaisivat myös suuria institutionaalisia sijoittajia.

45. panee budjettivarojen käyttöä ajatellen tyytyväisenä merkille, että avustusten lisäksi on nyt tarkoitus käyttää myös rahoitusvälineitä. On kuitenkin varmistettava, että rahoitetaan ainoastaan sellaisia hankkeita, joiden osalta tarve on todellinen eli jotka ovat tarpeellisia ja lisäksi todistetusti kaupallisesti kannattamattomia. Missään tapauksessa ei tulisi myöntää ylimääräistä tukea jo kannattaville hankkeille ja näin syrjäyttää yksityistä rahoitusta. Erityisesti pääomallainan muotoista rahoitusta olisi annettava vain sellaisille hankkeille, joista on tehty luotettavat laskelmat. Missään nimessä ei tule luoda keinotekoisia markkinoita, jotka säilyvät ainoastaan EU:n osarahoituksen turvin ja joihin on siirrettävä yhä uusia varoja maksukyvyttömyyden välttämiseksi. Kokeiluvaiheen aikana on tarkistettava säännöllisesti, voisivatko vaihtoehtoiset tukimenetelmät olla kokonaistaloudellisesti edullisempia. Suunniteltujen joukkovelkakirjojen sijaan voitaisiin harkita rahoitusyhteenliittymiä.

46. korostaa, että energiainfrastruktuurin ehdottoman välttämättömäksi todetun laajentamisen rahoituksen on säilyttävä ensisijaisesti yritysten tehtävänä. EU:n ja jäsenvaltioiden tehtävä on tukea infrastruktuuritoimia ja luoda markkinatoimijoille tarvittavat toimintapuitteet. Tarvittavien kokonaisinvestointien määrästä esitettyjen epäilyjen poistamiseksi komission olisi pyrittävä

konkretisoimaan oletuksiaan. Joka tapauksessa on asianmukaisin verkkohinnoin varmistettava sijoitettavalle pääomalle markkina-
korot.

F *Yhteydet unionin muihin EU:n asetuksiin*

47. tukee komission tavoitetta nopeuttaa yhteistä etua koskevien hankkeiden valmistumista ottamalla käyttöön sujuvoitettu lupamenettely, jota koordinoi vain yksi kansallinen viranomainen, edellyttäen, että kansalliset suunnittelumenettelyt on mahdollista ottaa prosesseissa riittävän hyvin huomioon. Lisäksi ensisijaisille hankkeille annetaan prioriteettiasema. Ehdotetun asetuksen pääsisältönä ovat menettelytapa- ja organisaatiokysymykset.

48. toteaa, että olisi johdonmukaista, että yhteistä etua koskeviin hankkeisiin sovellettavat fyysiset standardit mukautettaisiin tähän prioriteettiasemaan. Nykyisessä muodossaan ehdotettu asetus ei tuo merkittävää helpotusta. EU:n luontotyyppidirektiivin ja vesipuidedirektiivin vaatimuksia ajatellen hankkeiden tulee kyllä olla erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia, mutta tämän ei pidä vaikuttaa edellä mainittujen säännösten mukaisesti fyysisiin edellytyksiin. Tässä suhteessa ehdotettu asetus jää epämääräiseksi. Luontotyyppidirektiivin (92/43/EY) 6 artiklan 4 kohdan mukainen komission lausunto on edelleen välttämätön, vaikka komission on tarkoitus laatia yhteistä etua koskevien hankkeiden luettelo. Tämä vaikuttaa tarpeettomalta kaksinker-
taiselta valvonnalta.

49. toteaa, että asettamalla lupamenettelyille määräaikoja vastuu menettelyiden sujuvoittamisesta siirretään ensisijaisesti kansallisille ja alueellisille lupaviranomaisille, joiden tulee mukauttaa hallintokäytäntöään prioriteettiaseman mukaisesti. EU asettamat fyysiset standardit sen sijaan säilyvät enimmäkseen ennallaan. Komission tulisi tiiviissä yhteistyössä lupaviranomaisten kanssa laatia säännösten täytäntöönpanemiseksi konkreettisia ehdotuksia, joissa otetaan huomioon tehokkaita ja avoimia menettelyjä koskevat käytännön vaatimukset. Näin ollen siinä säädetään menettelyiden sujuvoittamisesta tuomatta asiaan kuitenkaan to-
dellista helpotusta.

Bryssel 19. heinäkuuta 2012

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Mercedes BRESSO